

Landelijke monitor Veilige Opvang

Opvang voor vrouwen, mannen en
kinderen bij huiselijk geweld

Compleet landelijk beeld
over 2022 en 2023

Feiten 2023

5.715 cliënten, waarvan: 2.934 vrouw, 147 man, 2.622 kind

1.024 veilige opvangplaatsen, waarvan 38 mannenopvang

Gemiddeld **één opvangplaats per 17.500 inwoners**

Totaal **535.000 dagen** aan veilige opvang

Gemiddeld verblijfsduur **12 dagen in de noodopvang** en/of **64 dagen in de crisisopvang** en/of **259 dagen in de vervolgovang**

24% van de personen wordt **buiten de eigen regio** opgevangen

193 personen verbleven in een **hotel of vakantiepark**, in totaal 3.129 dagen

1.077 personen kregen **ambulante begeleiding** middels AWARE

Specialistische opvang: 292 personen, 40 opvangplaatsen, 2 locaties in Nederland, grootste deel van de hulp gericht op eerdergerelateerd geweld, seksuele uitbuiting of vroegkinderlijke traumatisering.

Algemeen beeld over 2022 en 2023

VNG en Valente benadrukken dat het hieronder genoemde algemene beeld de uitkomst is van een eerste meting. Dit rapport schetst een eerste algemeen landelijk beeld op basis van een initiële meting.

Nederland heeft 1.024 opvangplaatsen, één opvangplaats per 17.500 inwoners. Dit is 42% lager dan de richtlijn volgens het Verdrag van Istanbul (1 opvangplaats per 10.000 inwoners, landelijk totaal 1.800 plaatsen). Er zijn grote verschillen tussen centrumgemeenten in het aantal veilige opvangplaatsen per inwoner. Opvallend is dat drie van de G4 steden meer opvangplaatsen hebben dan gemiddeld in Nederland. Dit geldt ook voor enkele kleinere gemeenten in de buurt van die G4 gemeenten. In 2023 kwamen er 20 veilige opvangplaatsen bij in Nederland. Dit staat gelijk aan een uitbreiding van 2% van het totaal landelijk aanbod.

Eén op de 3.000 inwoners van Nederland verblijft in de veilige opvang. Gemiddeld vangen vrouwenopvang organisaties in Nederland jaarlijks ca. 5.900 personen op. Ca. de helft van de personen is jonger dan 18 jaar. Er zijn grote verschillen tussen centrumgemeenten zichtbaar in de verhouding van het aantal personen dat opvang krijgt in relatie tot het inwonersaantal.

Veilige opvangplaatsen zijn vrijwel continu bezet en bij piekperioden in vraag naar veilige opvang is er een tekort aan opvangplaatsen. Dit zien we terug in de gemiddelde bezettingsgraad die hoger is dan 90%, in de wachtlijsten (ca. 40% van de gemeenten) en in het sterk toegenomen gebruik van hotels en vakantieparken.

Bijna helft van de gemeenten gebruikt hotels en vakantieparken als noodoplossing. Het gebruik ervan stijgt fors. Het aantal centrumgemeenten dat het gebruik rapporteert, neemt toe van 12 in 2022 naar 16 in 2023. In 2023 werden 193 personen/gezinnen personen opgevangen in hotels. Dat is bijna 20% meer dan in 2022. Het aantal opvangdagen dat uitgeweken wordt naar een hotel of vakantiepark neemt in 2023 sterk toe; bijna een verdrievoudiging van 1.131 naar 3.129. Opvallend is de spreiding: twee derde deel van de centrumgemeenten die in 2023 hotels en vakantieparken inzetten, liggen in het westelijke deel van Nederland. Maar liefst 97% van de verblijfsdagen op

niet reguliere bedden vindt plaats in het westelijk deel van Nederland. Gemiddeld verblijven personen in het westelijk deel langer in een hotel of vakantiepark dan in het oostelijk deel van Nederland.

Gemiddeld wordt 24% van de personen opgevangen buiten de eigen regio, maar we zien sterke verschillen. Binnen de gegevens die we op dit moment hebben, valt op dat - geografisch gezien - de uiterste punten van het land bovengemiddeld veel cliënten vanuit andere regio's opvangen. Dit is vooralsnog een tijdelijk beeld. In de komende jaren wordt de respons op dit punt verbeterd en ontstaat een compleet beeld hoe centrumgemeenten tot elkaar verhouden met bovenregionale opvang.

De verblijfsduur van personen in de veilige opvang is lang. Langer dan waarschijnlijk nodig is. Over het algemeen zien we in 2023 ten opzichte van 2022 een lichte daling van de gemiddelde verblijfsduur over de verschillende typen opvangplaatsen. Echter, dit gemiddelde is opgebouwd uit sterke regionale verschillen naar boven en naar beneden. De ontwikkeling van de verblijfsduur over 2022 en 2023 is dus niet zo informatief. De cijfers afgezet tegen de ambities om het verblijf zo kort als nodig te houden, is wel informatief:

- Noodbed: gemiddeld 12 dagen – het dubbele van het gewenste maximum van 5 dagen.
- Crisisopvang: veelal 60 tot 80 dagen – tegenover het (voor een aanzienlijk deel van de centrumgemeenten) gewenste maximum van 42 dagen.
- Vervolgopvang: veelal 125 – 260 dagen met uitschieters naar gemiddeld 400 en 500.

In de praktijk verblijven cliënten langer in de vervolgopvang dan dat nodig is omdat zij moeten wachten op een sociale huurwoning of wachten op een specialistische vervolghulp zoals gehandicapten- of psychiatrische zorg. De in de praktijk ervaren 'verstopping' tekent zich af in een 'domino effect naar voren': de beperkte uitstroom zorgt voor (te) lang verblijf in de vervolgopvang, welke zorgt voor (te) lang verblijf in de crisisopvang, dat op zijn beurt zorgt voor (te) lang verblijf in de noodopvang. Tot slot worden mensen geplaatst in hotels en vakantieparken omdat de noodopvang niet beschikbaar is voor noodsituaties.

Eerste uitkomsten monitor zijn bron voor verbeteringen

Dit eerste, landelijke beeld dat we nu uitbrengen laat een landelijk tekort aan opvangplaatsen zien, die ervoor zorgt dat niet alle mensen die veilige opvang nodig hebben, dat ook krijgen. De monitor veilige opvang geeft geen antwoord op de vraag wat voldoende landelijke en regionale capaciteit is. Dit rapport vormt een aanvullende bron voor verdere gesprekken over adequate capaciteit landelijk en in de regio, en het pakket van maatregelen die hiervoor nodig is.

Jaarlijkse opvolging van de monitor is nodig om mogelijke trends en effecten van maatregelen waar te nemen. Het compleet vullen van de gegevens in de monitor is een verbeterpunt. In de praktijk hebben we te maken met uiteenlopende registraties bij vrouwenopvang organisaties. VNG en Valente streven ernaar de wijze van gegevensverzameling van de monitor en de wijze van de registraties van de vrouwenopvang organisaties naar elkaar toe te laten groeien.

Politieke en bestuurlijke context

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze wordt gefinancierd vanuit de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) en aangevuld door middelen uit de Algemene Uitkering (AU). De gemeenten signaleren al langere tijd dat de huidige financieringsstructuur voor de aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties, waaronder de vrouwenopvang, ontoereikend is. Dit knelpunt speelt niet alleen in de vrouwenopvang maar ook bij andere maatschappelijke thema's zoals mensenhandel en het Landelijk Centrum Seksueel Geweld (LCSG), het Landelijk Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA) en de Veilig Thuis organisaties. De middelen die via de DUVO beschikbaar worden gesteld, concurreren met andere prioriteiten binnen de brede aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Gemeenten moeten hierdoor niet wenselijke prioriteiten stellen tussen verschillende doelgroepen.

Gemeenten hebben verschillende benaderingen om deze zorg het hoofd te bieden, afhankelijk van hun specifieke omstandigheden en beschikbare middelen. Het aantal veilige opvangplekken per inwoner is niet per definitie een afspiegeling van het totale aanbod van kwalitatieve en kwantitatieve ondersteuning binnen de brede aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Vanuit gemeentelijk perspectief is er grote behoefte het rapport in dit bredere perspectief te bezien: hoe zetten we in op preventie om instroom te voorkomen en hoe kunnen we uitstroom bevorderen.

Er is een grote vraag naar opvangplekken. Gemeenten zien het opvangen van slachtoffers in vakantieparken niet als passende oplossing maar als noodoplossing. De veronderstelling dat de gelden die gemeenten in de opvang van slachtoffers in hotels en vakantieparken steken, simpel overgezet kunnen worden naar gelden voor het creëren van meer opvangplekken is helaas niet te trekken.

Inhoudsopgave

Inleiding	7
Respons	10
1. Cliënten	11
2. Capaciteit opvangplaatsen	14
3. Duur van de opvang.....	20
4. Geleverde zorg in verblijfsdagen.....	24
5. Niet reguliere bedden	26
6. Bovenregionale opvang	30
7. Wachtlijst.....	35
8. AWARE.....	37
9. Landelijke specialistische opvang	39
Bijlage 1: Definities	40
Bijlage 2: Correcties op data	43
Bijlage 3: Overzicht verhoudingscijfers cliënten tot aantal inwoners	44
Bijlage 4: Overzicht verhoudingscijfers opvangplaatsen tot aantal inwoners en norm in Verdrag van Istanbul	46
Colofon	48

Inleiding

Voor u ligt de eerste landelijke monitor voor capaciteitsmeting van de veilige opvang bij huiselijk geweld. Vrouwenopvang organisaties bieden veilige opvang en begeleiding van personen bij acute en structurele, ernstige onveiligheid door huiselijk geweld. Vrouwen, mannen en kinderen in het gezin krijgen bij voorkeur een veilige opvangplek in de eigen woonplaats. Als dat niet veilig genoeg is, worden zij opgevangen in een vrouwenopvang in een andere gemeente. Vrouwenopvang organisaties vormen zo met elkaar een uniek, landelijk dekkend netwerk van veilige opvanglocaties. Afspraken voor bovenregionale opvang tussen centrumgemeenten vrouwenopvang (hierna centrumgemeenten) en vrouwenopvang organisaties zijn vastgelegd in het [beleidskader 'bovenregionale plaatsing in de vrouwenopvang'](#) (2024).

Naast veilige opvang bieden vrouwenopvang organisaties ook ambulante begeleiding en specialistische hulp. Deze monitor bevat gegevens van het aantal ingezette AWARE¹ trajecten. Overige ambulante begeleiding is niet opgenomen in deze eerste monitor. Specialistische hulp (hulp voor personen die te maken hebben met specifieke, minder voorkomende geweldsvormen of een complexe hulpvraag) is parallel aan de monitor uitgevraagd bij de organisaties die dat bieden (FIER en Sterk Huis) en is opgenomen in een apart hoofdstuk. De monitor richt zich dus hoofdzakelijk op de 'reguliere' veilige opvang.

Vrouwenopvang organisaties merken in de praktijk dat de vraag naar opvang groter is dan dat er plaatsen zijn. Zeker bij zogenaamde piekperioden, waarbij er op veel plekken in Nederland tegelijkertijd een grote vraag is naar veilige opvang. Bij onveiligheid moet acuut gehandeld worden en het kost bij piekperioden veel moeite om veilige opvangplaatsen voor deze personen te vinden. In de praktijk lijkt er sprake te zijn van grote aaneengesloten perioden van pieken. De ervaren druk is al langer onderwerp van gesprek tussen vrouwenopvang organisaties, gemeenten, VNG en het ministerie van VWS. Dit gesprek kunnen we beter voeren als we een goed beeld hebben van de daadwerkelijke capaciteit en het aantal geholpen personen. Om die reden is de monitor gestart.

¹ AWARE is een ambulante hulpvorm die, door vrouwenopvang organisaties en/of veiligheidspartners in de regio, ingezet wordt in de aanpak van stalking.

Deze monitor geeft inzicht in de huidige capaciteit van de vrouwenopvang organisaties in de centrumgemeenten vrouwenopvang (hierna centrumgemeenten) en geeft daarmee informatie om het goede gesprek te voeren over hoeveel capaciteit er daadwerkelijk nodig is in de vrouwenopvang nu en in de toekomst. Echter, de huidige capaciteit van de vrouwenopvang is niet het enige vertrekpunt in dat gesprek, de berekening en/ of beleid. VNG en Valente benadrukken dat dit rapport de uitkomst is van een eerste meting. Een aantal gegevens in de monitor komen duidelijk naar voren, andere gegevens moeten over een langere tijd gevolgd worden om het beeld te bevestigen dan wel te nuanceren. Het gebruik van deze monitor voor (landelijk en regionaal) beleid kan alleen plaats vinden in samenhang met andere bronnen en contexten, zoals de impactmonitor huiselijk geweld en lokale beleidsdocumenten.

Veel huiselijk geweld blijft onder de radar; mensen zoeken pas laat hulp. De capaciteit van de vrouwenopvang zou in samenhang moeten zijn met een effectieve preventieve aanpak van huiselijk geweld en laagdrempelige toegang tot hulp. Het is belangrijk om te volgen (en te sturen op) voldoende capaciteit bij landelijke en regionale beleidskeuzes op het gebied van preventie en toegankelijkheid. De (landelijke) cijfers van Veilig Thuis en de brede maatschappelijke en politieke context zijn hierin ook van belang.

Het is de eerste keer dat we op deze schaal gegevens ophalen. We kunnen deze monitor zien als een 'nulsituatie'. Daarbij moet opgemerkt worden dat niet alle vrouwenopvang organisaties, die de gegevens hebben aangeleverd, alle gevraagde informatie standaard registreren. De respons per onderdeel verschilt. We herhalen de monitor jaarlijks en hierbij streven we naar steeds vollediger gegevens. Als de centrumgemeenten en vrouwenopvang organisaties investeren in harmonisatie van de administratie, levert de monitor de komende jaren een steeds beter beeld op. Op termijn zien we dan mogelijk trends. Om hier al een goede start in te maken, is deze eerste uitvraag over twee jaar gedaan; over 2022 en 2023. Daarnaast investeren VNG en Valente de komende jaren in het optimaliseren van de vraagstellingen in de monitor. Hierdoor sluit de monitor steeds beter aan op de benodigde informatie voor gesprekken over adequate capaciteit.

In de monitor nemen we centrumgemeenten vrouwenopvang als uitgangspunt. Dit geeft het duidelijkste beeld van aanbod van veilige opvang op regionaal en landelijk niveau. Vrouwenopvang organisaties leveren gegevens aan per centrumgemeente vrouwenopvang binnen hun werkgebied. De gebruikte definities staan in bijlage 1. Dit rapport bevat de meest relevante landelijke cijfers en beelden. Elke centrumgemeente

vrouwenopvang en elke vrouwenopvang organisatie beschikt over gegevens van diens werkgebied.

De monitor vrouwenopvang is eigendom van Valente en VNG. Het ministerie van VWS heeft de start van de monitor in 2024 mogelijk gemaakt. Q-Consult Zorg begeleidde de bouw van de monitor.

Leeswijzer: direct achter het titelblad is de samenvatting opgenomen. De samenvatting bevat kerncijfers van 2023 en een overkoepelend beeld van 2022 en 2023. Na de inhoudsopgave staat de respons. Daarna volgen negen hoofdstukken waarin de onderdelen waarop gegevens zijn verzameld. Deze hoofdstukken starten (nagenoeg allemaal) met de landelijke cijfers, gevolgd door specifieke punten waarop geanalyseerd is en sluiten af met een algemeen beeld en bijzonderheden. NB De hoofdstukken bevatten de gegevens van de afzonderlijke uitgevraagde onderdelen. Deze afzonderlijke cijfers kunnen niet tot concrete conclusies leiden. Duiding van de cijfers kan enkel gegeven worden door de verschillende gegevens te combineren, wat is gedaan in de samenvatting.

Respons

Alle 20 (vrouwen)opvang organisaties, aangesloten bij het Landelijk Netwerk Vrouwenopvang van Valente zijn benaderd voor het invullen van de monitor. Alle organisaties hebben hier gehoor aan gegeven en tenminste basale informatie over aantal cliënten en aantal opvangplaatsen ingevuld. Niet alle organisaties hebben alle gegevens tot hun beschikking. De exacte respons per uitgevraagd onderdeel staat in elk hoofdstuk genoemd.

Nederland heeft in totaal 35 centrumgemeenten vrouwenopvang. De 20 vrouwenopvang organisaties bieden tezamen in deze 35 centrumgemeenten veilige opvang. In 32 van deze centrumgemeenten is een fysieke vrouwenopvang locatie aanwezig. Hieronder volgen de drie afwijkende situaties.

In twee centrumgemeenten (Hilversum en Ede) is geen fysieke opvang aanwezig. Deze gemeenten kopen vrouwenopvang in bij nabijgelegen centrumgemeente(n) vrouwenopvang. Gemeente Ede is wel apart geregistreerd als centrumgemeente binnen de monitor omdat de realisatie van de inkoopafspraken wordt geregistreerd. Van Hilversum zijn geen aparte data beschikbaar; deze is dus niet als centrumgemeente in de monitor opgenomen.

Eén centrumgemeente (Helmond) heeft geen ‘traditionele’ vrouwenopvang én heeft geen inkoopafspraken met een andere centrumgemeente vrouwenopvang. Wel subsidieert de gemeente dienstverlening m.b.t. huiselijk geweld bij een maatschappelijke opvang organisatie in de gemeente, zoals het uitvoeren van risicoscreeningen en het vinden van een veilige, alternatieve, plek in code rood situaties. Deze organisatie heeft een time-out woning waar één of twee gezinnen tijdelijk geplaatst kunnen worden. Tevens worden vrouwen opgevangen in de opvanglocatie van de maatschappelijke opvang. Hier komen opvang, beschermd wonen en langdurige (GGZ) zorg samen. De maatschappelijke opvang organisatie heeft enkel cliënt aantallen ingevuld in de monitor. Overige beschikbare informatie, bijvoorbeeld het aantal uitgevoerde risicoscreeningen valt buiten de scope van deze monitor.

1. Cliënten

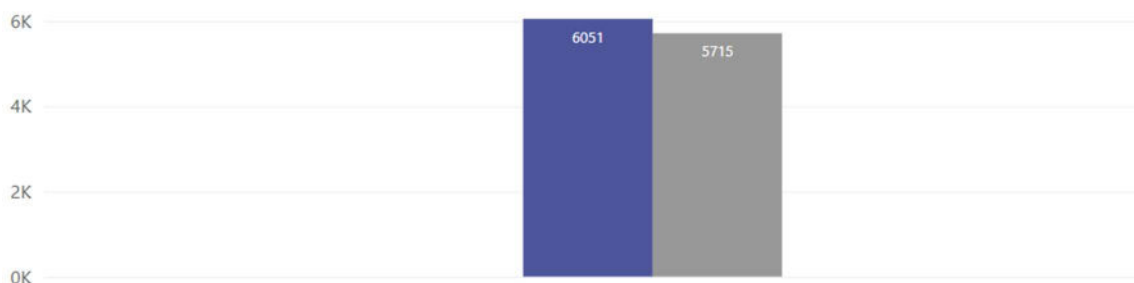
Landelijke cijfers

Vrouwenopvang organisaties in Nederland vangen gemiddeld jaarlijks ca. 5.900 personen op, waarvan ca. 3.000 volwassenen en ca. 2.900 kinderen (18-). Totaal worden jaarlijks ongeveer 3.330 huishoudens (1- of meer persoons) opgevangen. In 2023 zijn 5.715 personen opgevangen, waarvan 2.934 vrouw (18+), 147 man (18+) en 2.622 minderjarigen. Opgevangen mannen (18+) kunnen zowel volwassen slachtoffers zijn als kinderen die tijdens de opvangperiode 18 jaar worden.

De opgave van het aantal cliënten is gebaseerd op de volgende definitie (uit bijlage 1): Alle unieke cliënten die rechtmatige verblijfszorg hebben ontvangen in de organisatie binnen de geselecteerde periode. Dit betreffen dus afgeronde trajecten binnen het jaar en lopende trajecten die de jaargrens overschrijden. Eén client kan dus over meerdere jaren meetellen.

Aantal cliënten per jaar (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

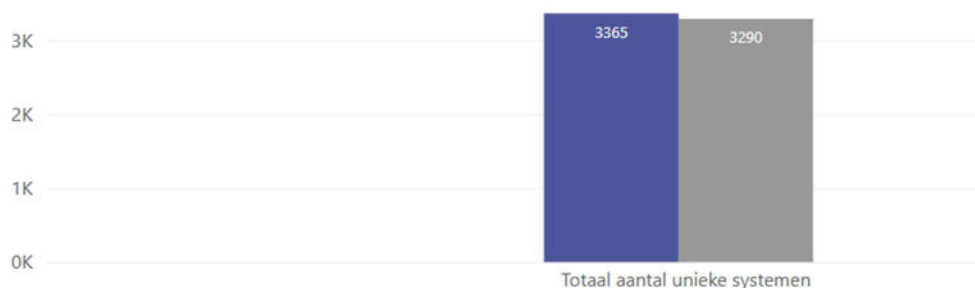
Aantal cliënten per categorie (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

Aantal unieke systemen (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

NB

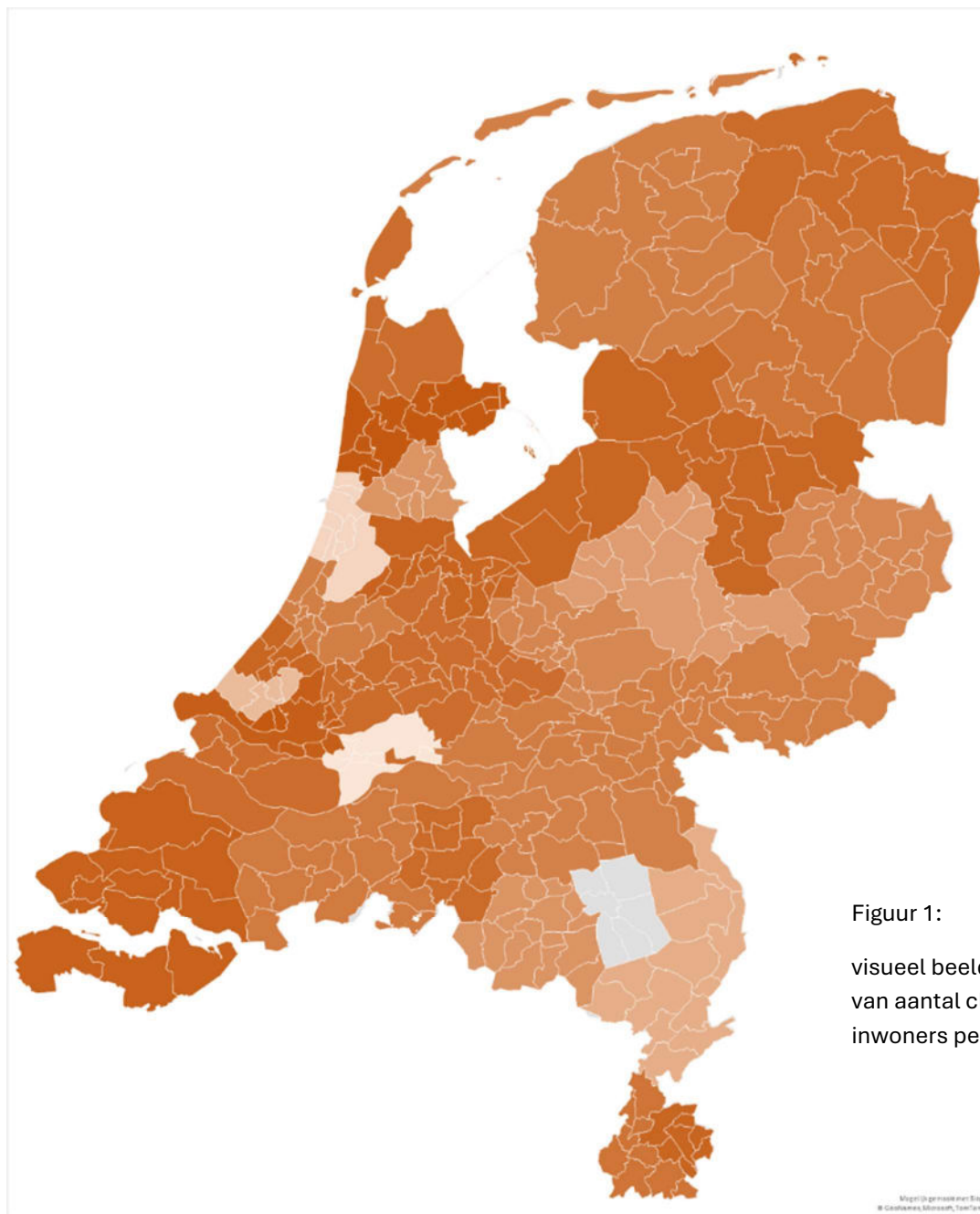
- Aantallen betreffen *geen* unieke personen of huishoudens; als eenzelfde persoon of huishouden verhuist naar een andere opvangorganisatie, wordt deze dubbel geteld.
- In de data zijn correcties doorgevoerd: deze correcties staan in bijlage 2.

Aantal cliënten in verhouding tot aantal inwoners per centrumgemeente

Gemiddeld verblijft in Nederland 1 op de 3.004 inwoners in een veilige opvanglocatie (volwassen en kind, gemiddeld over 2022 en 2023). Navolgende kaart van Nederland geeft een beeld in hoeverre gemeenten afwijken van dit gemiddelde. Een donkere kleur staat voor relatief veel gebruik van opvang voor huiselijk geweld. Hoe donkerder de kleur, hoe relatief meer gebruik per inwoner. Let op, hier zitten ook bovenregionale plaatsingen bij. Bijlage 3 bevat de gegevens waarop deze kaart is gebaseerd.

NB

- De cijfers in bijlage 3 zijn niet 1-op-1 te vertalen naar een oordeel over de afwijking van het gemiddelde. De cijfers fluctueren jaarlijks; de gegevens zijn pas te duiden na meerde jaren van gegevensverzameling en in achtneming van regionale context en invloeden, bijvoorbeeld op de duur van het verblijf.
- Helmond is buiten de visuele weergave gehouden. Het aantal cliënten is zeer beperkt. Deze afwijking heeft een te grote invloed op de kleurschakering.

Figuur 1:
visueel beeld van verhouding
van aantal cliënten tot aantal
inwoners per regio

Algemeen beeld & bijzonderheden

Op totaalniveau is het aantal cliënten in 2023 afgenomen ten opzichte van 2022. Er zijn meerdere jaren van monitoring nodig om te kunnen vaststellen of er sprake is van een trend of niet.

Er zijn grote verschillen tussen centrumgemeenten zichtbaar in de verhouding van het aantal cliënten dat is opgevangen in relatie tot het inwonersaantal. NB Zoals eerder genoemd, deze cijfers zijn niet 1-op-1 te vertalen naar een oordeel.

2. Capaciteit opvangplaatsen

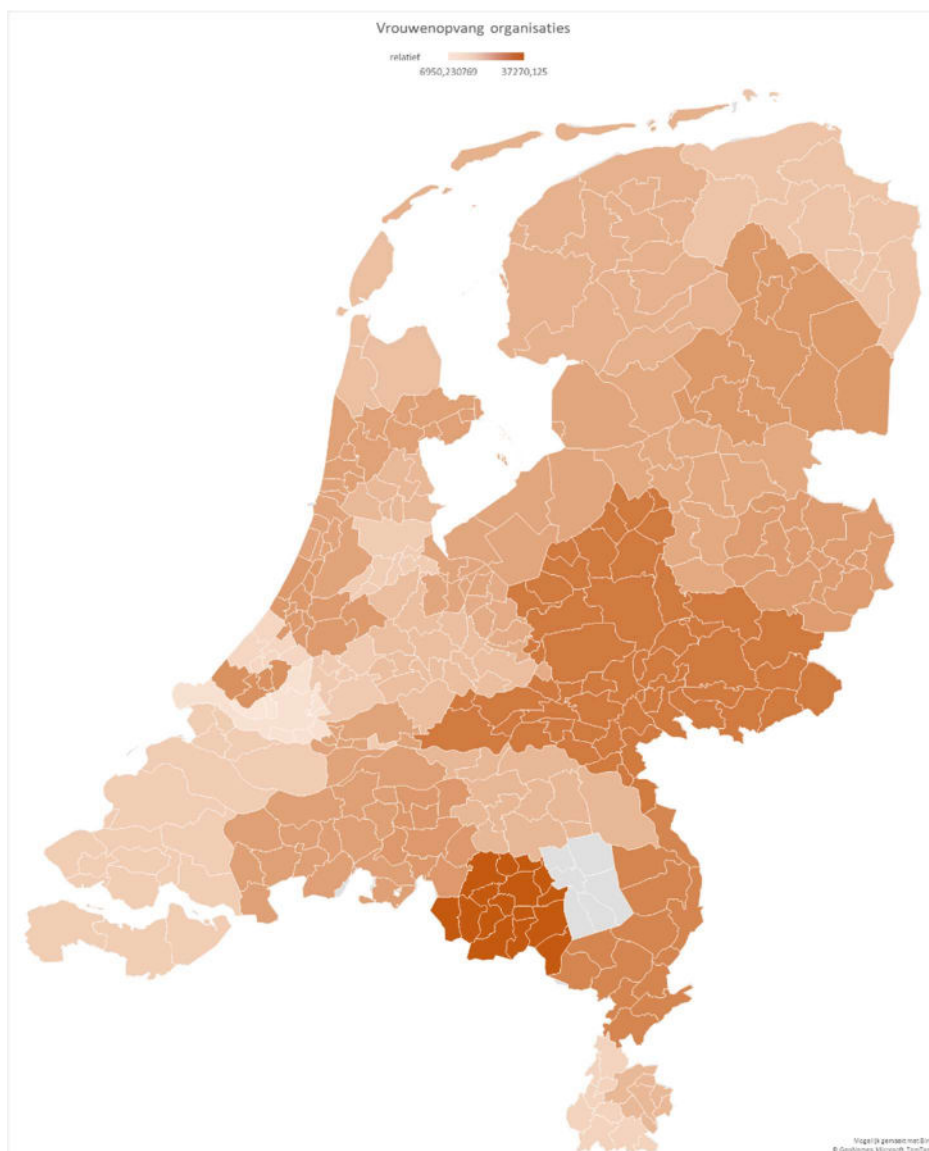
Landelijke cijfers

Vrouwenopvang organisaties in Nederland hebben in 2023 in totaal 1.024 opvangplaatsen voor slachtoffers van huiselijk geweld. Het gebruik van niet reguliere bedden (zie hoofdstuk 5) is hier buiten gesloten. In enkele gemeenten verzorgen vrouwenopvang organisaties begeleiding aan slachtoffers of plegers huiselijk geweld, die verblijven in een opvang in het kader van de Wmo anders dan een vrouwenopvang. Voor zover bekend vindt deze werkwijze plaats in Den Haag, Leiden, Amsterdam en Vlaardingen. Alleen de opvangplaatsen in Den Haag in deze vorm (9 plaatsen) zijn meegenomen in deze monitor. Aanscherping van de definitie in de volgende jaarrapportage van de monitor is nodig². Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1.

Aantal opvangplaatsen in verhouding tot aantal inwoners centrumgemeenten vrouwenopvang

Gemiddeld is er in 2023 in Nederland één opvangplaats per ca. 17.500 inwoners. Navolgende kaart van Nederland geeft een beeld in hoeverre gemeenten afwijken van dit gemiddelde. Een lichte kleur staat voor relatief meer veilige opvangplekken. Een donkere kleur staat voor relatief minder veilige opvangplekken. Let op! De kleurstelling is omgekeerd met figuur 1. Door regionale samenwerking tussen de vier centrumgemeenten in Gelderland (Ede, Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn) wordt deze als een regio weergegeven. Bijlage 4 bevat de gegevens waarop onderstaande kaart is gebaseerd.

² Uitgangspunt is de voorliggende problematiek van de opvangvraag. In het geval van een 'veilige opvangplaats' moet de voorliggende problematiek huiselijk geweld zijn, geconstateerd in de afgenomen risicoscreening GIA.

Figuur 2:
visueel beeld van verhouding
van aantal opvangplaatsen tot
aantal inwoners per regio

Aantal opvangplaatsen in verhouding tot de norm in het Verdrag van Istanbul

Het Verdrag van Istanbul geeft als richtlijn 1 opvangplaats per 10.000 inwoners. Op totaal niveau heeft Nederland een afwijking van -42% ten opzichte van deze norm. Bijlage 4 bevat gegevens van elke regio over de verhouding van het aantal opvangplaatsen tot de richtlijn van het Verdrag van Istanbul. Valente en VNG benadrukken hierbij nogmaals dat interpretatie van gegevens in bijlagen 3 en 4 en de visualisaties in dit rapport moet plaats vinden in combinatie met andere gegevens(bronnen) binnen en buiten deze monitor.

Als gekozen wordt om 100% aan de richtlijn te voldoen, moeten er in Nederland in totaal 1.800 opvangplaatsen voor veilige opvang zijn. Gemeenten en vrouwenopvang organisaties hebben een genuanceerder beeld: het is niet sec het streven om volledig

aan de norm te voldoen. Het creëren van opvangplaatsen is onderdeel van de gehele aanpak van huiselijk geweld, die elke regio naar de eigen context vormgeeft en waar vaak de vrouwenopvang organisatie in betrokken is. In dit rapport beschouwen we de norm als zijnde ‘de richting waar we ons naartoe bewegen’. Deze stellingname komt voort uit het capaciteitstekort gecombineerd met het feit dat er (nog) geen concreet antwoord is op de vraag ‘wat is voldoende capaciteit’.

Er is geen eenduidige verklaring voor het landelijk beeld van de verdeling van opvangplaatsen. Verklaringen kunnen vooralsnog enkel gegeven worden in de regionale context. Factoren die meespelen zijn bijvoorbeeld historische groei, beleidsprioritering en (groot-)stedelijke problematiek.

Onderscheid tussen typen opvangplaatsen

Een groot deel van de vrouwenopvang organisaties maakt onderscheid tussen typen opvangplaatsen. In de monitor is per centrumgemeente vrouwenopvang aangegeven hoeveel crisisopvang-, noodopvang- en vervolgoopvangplaatsen er zijn³. Als er geen (registratief) onderscheid is tussen typen opvangplaatsen is het totaal aantal plaatsen genoteerd onder ‘geen onderscheid’. In acht centrumgemeenten vrouwenopvang wordt geen of nauwelijks (registratief) onderscheid gemaakt tussen de typen opvangplaatsen. In de praktijk kan dit onderscheid wel bestaan, maar wordt dit mogelijk niet als zodanig geregistreerd. De aantallen opgegeven crisisopvang-, noodopvang- en vervolgoopvangplaatsen lopen uiteen, maar geven grofweg dit beeld: van het totaal aantal opgegeven opvangplaatsen is ca. 10% noodopvang, ca. 30% crisisopvang en ca. 60% vervolgoopvang.

Mannenopvang

Binnen de totale capaciteit zijn er 38 opvangplaatsen geormerkt als ‘mannenopvang’. Deze vijf organisaties hebben in totaal 106 mannelijke cliënten opgevangen:

Vrouwenopvang organisatie	Werkgebied vrouwenopvang organisatie	Aantal mannenopvang plaatsen	Aantal mannen opgevangen in 2023
Kadera	Zwolle, Enschede	6	8
Sterk Huis	Tilburg	4	8
Moviera	Ede, Arnhem, Nijmegen, Apeldoorn, Utrecht	7	19

³ Definities van typen opvangplaatsen zijn te vinden in bijlage 1.

KesslerPerspektief (Arosa)	Den Haag, Delft, Rotterdam	14	48
Blijf Groep	Amsterdam, Haarlem, Almere, Zaanstad, Alkmaar	7	23
Totaal		38	106

Naast deze ‘officiële’ mannenopvang plaatsen, zijn er 6 vrouwenopvang organisaties die rapporteren ook mannen op te vangen. In onderstaande tabel staan deze weergegeven. NB in de data is een correctie doorgevoerd: deze staat in bijlage 2.

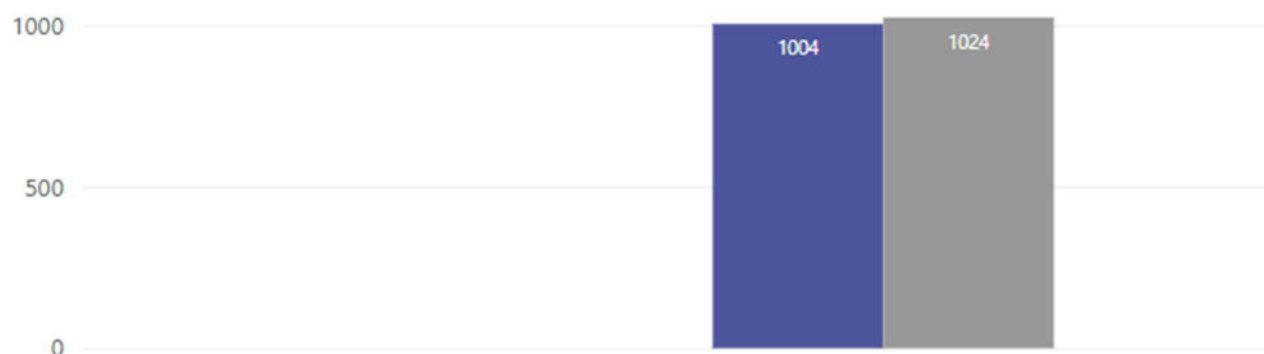
Vrouwenopvang organisatie	Werkgebied vrouwenopvang organisatie	Aantal mannen opgevangen in 2023
Safe Group	Breda, Dordrecht	2
MO Den Bosch	Den Bosch	1
Wender	Groningen, Emmen	3
Fier	Leeuwarden, Rotterdam	2
Enver	Nissewaard	1
Moveoo	Venlo	1
Totaal		10

Toe- en afname opvangplaatsen per centrumgemeente

In 2023 zijn er 21 opvangplaatsen bijgekomen ten opzichte van 2022; dit is een uitbreiding van 2% van het totale landelijke aanbod.

Capaciteit per jaar (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

De uitbreiding vond geheel plaats in de randstad.

Gemeente	Toename 2023 tov 2022	Verklaring
Amsterdam	+ 3	Uitbreiding vervolgovang
Rotterdam	+ 10	Uitbreiding noodopvang 10 (Fier)
Vlaardingen	+ 4	Uitbreiding vervolgovang
Zaanstad	+ 4	Van 16 vervolgovang naar in totaal 20 plaatsen met differentiatie over nood-, crisis- en vervolgovang
Totaal	+ 21	

NB Niet weergegeven in deze tabel maar wel aanwezig:

- Door gezamenlijke inkoop zit er een fluctuatie van één opvangplaats bij de gemeenten Apeldoorn en Nijmegen. Per saldo is er geen verschil in het totaal aantal opvangplaatsen van de samenwerkende gemeenten.
- In Enschede is in 2022 tijdelijk een overtollig appartement ingezet. In de grafiek op de vorige pagina is daarom een netto stijging van 20 opvangplaatsen zichtbaar.
- Uitbreiding in regio Zaanstad gerealiseerd middels bovenregionale (financiële) samenwerking van Alkmaar, Haarlem en Zaanstad ten behoeve van deze drie gemeenten.

Algemeen beeld & bijzonderheden

Gemiddeld is er per ca. 17.500 inwoners één opvangplaats. Dit is 42% lager dan de richtlijn volgens het Verdrag van Istanbul (1 opvangplaats op 10.000 inwoner). Er zijn grote verschillen tussen centrumgemeenten in het aantal veilige opvangplaatsen per inwoner. Per saldo is het aantal veilige opvangplaatsen in 2023 toegenomen met 20 opvangplaatsen ten opzicht van 2022. Dit staat gelijk aan een uitbreiding van 2% van het totaal landelijk aanbod van veilige opvangplaatsen.

Gemeenten en vrouwenopvang organisaties hebben de capaciteitsgegevens van de eigen regio gedeeld. Een aantal van hen geven aan dat de interpretatie van de gegevens op lokaal niveau complex is. Of de capaciteit voldoende is, hangt samen met de lokale situatie: demografie, beleid, lokale inrichting van het sociaal domein, goede afspraken rondom sociale huurwoningen en beschikbaarheid van en snelle toegang tot

specialistische ambulante hulpverlening. Als dit goed ingericht is, kan opvang worden voorkomen, aldus enkele gemeenten en vrouwenopvang organisaties.

Op enkele na stellen gemeenten en vrouwenopvang organisaties een tekort aan opvangplaatsen voor vrouwelijke maar ook mannelijke slachtoffers vast. De meningen over de omvang van het tekort zijn wisselend. Enkelen stellen de norm in het Verdrag van Istanbul als leidend. Anderen stellen dat het tekort minder groot is dan de norm doet vermoeden, onder meer door goed lokaal beleid, investering in preventie en afspraken. Wel melden meerdere gemeenten en vrouwenopvang organisaties dat het capaciteitstekort de afgelopen jaren (en met name in 2024) sterker voelbaar is geworden.

Met 'voelbaar' wordt verwezen naar een effect van het capaciteitstekort dat niet zichtbaar is in cijfers. Vrouwenopvang organisaties screenen steeds strenger aan de voordeur op de ernst van problematiek. Het komt steeds vaker voor dat personen met een ernstige dreiging en acuut gevaar niet worden opgevangen terwijl dit wel nodig is. Enkel de personen met de meest ernstige veiligheidssituatie worden opgevangen in hotels. Andere personen wordt gevraagd nog even vol te houden of er wordt op een ander – vaak onveilig – alternatief ingezet. De kans bestaat dat deze mensen de motivatie verliezen om uit de onveilige situatie te stappen.

3. Duur van de opvang

Landelijke cijfers

In 23 centrumgemeenten wordt onderscheid gemaakt tussen twee of meer typen opvangplaatsen, in twee gemeenten is één type opvang (vervolgopvang) aanwezig, in zeven centrumgemeenten vindt geen (registratief) onderscheid plaats⁴ en bij twee gemeenten ontbreken gegevens. In centrumgemeenten die (registratief) onderscheid maken tussen typen opvangplaatsen, is de gemiddelde verblijfsduur per type opvangplaats in 2023 als volgt. Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1. NB In de data is een correctie doorgevoerd: deze correctie staat in bijlage 2.

Type opvangplaats	Gemiddelde verblijfsduur in dagen in 2023	Aantal centrumgemeenten die in 2023 dit type opvang hebben
Noodopvang	12	21
Crisisopvang	64	17
Vervolgopvang	259	24
Geen onderscheid	129	8

Analyse van de opgegeven gemiddelde verblijfsduur per type opvangplaats in 2023 geeft het volgende beeld:

- Noodopvang: de variaties in gemiddelde verblijfsduur tussen centrumgemeenten loopt uiteen van 5 tot 47 dagen. De meeste organisaties hebben een gemiddelde verblijfsduur van 8, 9 of 10 dagen.
- Crisisopvang: de variaties in gemiddelde verblijfsduur tussen centrumgemeenten loopt uiteen van 13 tot 108 dagen. De meeste organisaties hebben een gemiddelde verblijfsduur tussen de 60 en 80 dagen.
- Vervolgopvang: de variaties in gemiddelde verblijfsduur tussen centrumgemeenten loopt uiteen van 121 tot 588. De meeste organisaties hebben een gemiddelde verblijfsduur tussen de 125 en 260 dagen. Het landelijk gemiddelde wordt omhoog getrokken door enkele uitschieters in de 400 en 500.
- Geen onderscheid: het landelijk gemiddelde wordt gevormd door uiteenlopende gemiddelden tussen 64 en 151.

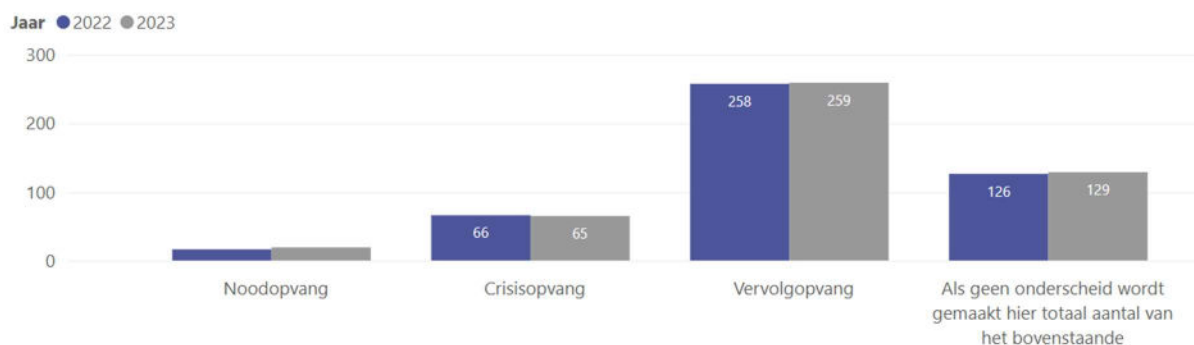
⁴ Er zijn geen landelijke afspraken of richtlijnen voor het maken van onderscheid in typen opvangplaatsen.

De totale verblijfsduur van een client in de opvang (ongeacht het type opvangplek) is niet uitgevraagd. In de praktijk zien we dat een groot deel van de personen die in de nood- en/ of crisisopvang verblijft doorstroomt naar vervolgopvang. Echter, bij het ontbreken van concrete gegevens kunnen we niet uitgaan van de optelsom van nood-, crisis- en vervolgopvang.

Toe- en afname van verblijfsduur bij centrumgemeenten

Als we de gemiddelde verblijfsduur over 2022 en 2023 vergelijken, zien we een lichte daling van de verblijfsduur over de verschillende opvangtypen. Dit is tegengesteld aan de stijging die we zien in het gebruik van niet reguliere bedden (zie hoofdstuk 5).

Verblijfsduur in dagen (gemiddeld)

Echter, de ontwikkeling die we zien van 2022 op 2023 is een afvlakking van grote regionale verschillen. Ter illustratie: acht centrumgemeenten waar vervolgopvang wordt geboden, hebben een daling van de gemiddelde verblijfsduur met ca. 50% tegenover vijf centrumgemeenten met een stijging van de gemiddelde verblijfsduur met ca. 50%. Nog een illustratie: Er zijn centrumgemeenten waar de gemiddelde verblijfsduur binnen een bepaalde opvangtype sterk daalt, maar tegelijkertijd een sterke stijging heeft van de gemiddelde verblijfsduur bij een ander opvangtype.

Algemeen beeld & bijzonderheden

Over het algemeen zien we in 2023 ten opzichte van 2022 een lichte daling van de gemiddelde verblijfsduur over de verschillende typen opvangplaatsen. Echter, dit beeld is een afvlakking van sterke regionale verschillen in de gemiddelde verblijfsduur per regio en in de toe- en afname van de gemiddelde verblijfsduur per type opvangplaats binnen een centrumgemeente.

Gemeenten en vrouwenopvang organisaties geven (mogelijke) aspecten op die invloed hebben op (1) een kortere of langere verblijfsduur in hun regio ten opzichte van het landelijk gemiddelde en/of (2) een sterke stijgingen of daling van de verblijfsduur. De meeste gemeenten die opgave deden, noemen dat de lange en/ of toegenomen verblijfsduur veroorzaakt wordt door beperkte uitstroom als gevolg van de krappe woningmarkt. Cliënten blijven langer in de vervolgoopvang dan dat nodig is omdat zij moeten wachten op een sociale huurwoning of wachten op een specialistische vervolghulp zoals gehandicapten- of psychiatrische zorg. Zij houden ‘een plek bezet’. De monitor geeft geen gegevens over de duur van deze ‘wachterperiode’. De door- en uitstroom van grote gezinnen en het ontbreken van een urgentieregeling in de gewenste gemeente van uitstroom wordt expliciet als problematisch genoemd.

De in de praktijk ervaren ‘verstopping’ tekent zich af in een ‘domino effect naar voren’: de beperkte uitstroom zorgt voor (te) lang verblijf in de vervolgoopvang, welke zorgt voor (te) lang verblijf in de crisisopvang, dat op zijn beurt zorgt voor (te) lang verblijf in de noodopvang. Tot slot worden mensen geplaatst in hotels en vakantieparken omdat de noodopvang niet beschikbaar is voor noodsituaties.

Aspecten die de door- en uitstroom lijken te bevorderen, zijn: het aantal verhuisbewegingen van cliënten beperken door regionale samenwerking bijvoorbeeld met jeugdhulpverlening, het onderbrengen van alle opvangvormen onder één dak, het inzetten van contingent woningen⁵, maatwerkoplossingen per (gezins-)situatie, prioritering van uitstroom in lokaal beleid.

Daarnaast noemen gemeenten de toename van het aantal kinderen per gezin en de toename van complexe veiligheidsproblematiek als aspecten die de verblijfsduur langer maken. Tot slot wordt de toename van de gemiddelde leeftijd van cliënten genoemd, waarbij het niet duidelijk is of dit bevorderlijk of belemmerend werkt op de verblijfsduur.

De informatie is te beperkt om de sterke verschillen tussen regio’s in (de ontwikkeling van) de verblijfsduur eenduidig te kunnen verklaren. Meerdere jaren van monitoring en kwalitatieve regionale duiding is nodig om te zien of er sprake is van toeval, (regionale of

⁵ Woningcorporaties wijzen contingent woningen aan betrokken zorgpartijen toe om bijzondere doelgroepen te huisvesten. Een contingent woning kan een cliënt huren van een woningcorporatie, maar alleen met een driepartijen overeenkomst.

landelijke) trends en/of positief en negatief beïnvloedende factoren, al dan niet afkomstig uit regionaal beleid.

Als we de verblijfsduur afzetten tegen de ambities om het verblijf zo kort als nodig te houden, zien we het volgende beeld:

- Noodbed: Vrouwenopvang organisaties hanteren een wenselijke maximale verblijfsduur van 5 dagen op een noodbed⁶ omdat noodbedden bedoeld zijn om in te zetten voor cliënten die acuut een opvangplek nodig hebben. Het gemiddelde verblijf van 12 dagen in de noodopvang in 2023 gaat daar ruim boven uit.
- Crisisopvang: Een vergelijkbaar beeld zien we bij de crisisopvang. Veel vrouwenopvang organisaties hanteren een wenselijke maximum periode van zes weken (42 dagen) voor probleemanalyse. De ruime meerderheid van de centrumgemeenten heeft een gemiddelde verblijfsduur tussen de 60 en 80 dagen.
- Vervolgopvang: Het verblijf van personen op de vervolgopvang plekken kan gezien worden als het 'leeuwendeel' van de geleverde zorg door vrouwenopvang organisaties. Gemiddeld verblijft een persoon 250 dagen op een vervolgopvangplaats. In de praktijk verblijven cliënten langer in de vervolgopvang dan dat nodig is. Dit wordt hieronder toegelicht.

⁶ <https://www.valente.nl/wp-content/uploads/2024/04/Beleidskader-Bovenregionale-plaatsingen-in-de-VO.pdf>

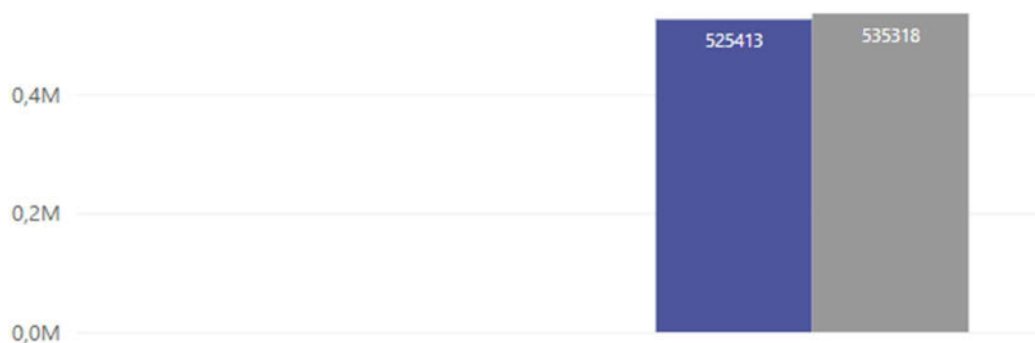
4. Geleverde zorg in verblijfsdagen

Landelijke cijfers

Als van alle gezinsleden alle dagen die zij verblijven in de opvang bij elkaar worden opgeteld, weten we het totaal aantal 'verblijfsdagen'. Dit getal zegt iets over de hoeveelheid zorg die wordt geleverd. Vrouwenopvang organisaties in Nederland bieden in totaal jaarlijks ongeveer 525.000 verblijfsdagen aan. Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1. NB In de data zijn correcties doorgevoerd: deze correcties staan in bijlage 2.

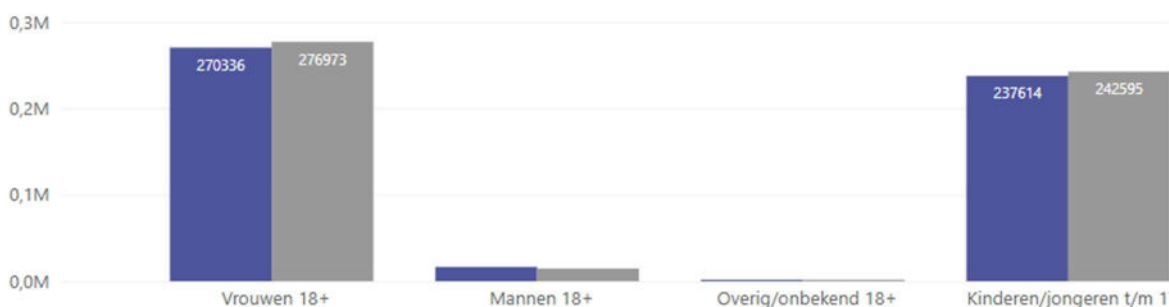
Aantal verblijfsdagen per jaar (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

Aantal verblijfsdagen per categorie (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

Toe- en afname van verblijfsdagen bij centrumgemeenten

Bij een groot deel van de gemeenten is het aantal verblijfsdagen in de opvang in 2022 en 2023 ongeveer gelijk. Bij twee gemeenten die het aantal opvangplaatsen hebben

uitgebreid in 2023, zie je dien ten gevolge een sterke stijging van het aantal verblijfsdagen.

Verblijfsdagen in relatie tot het aantal opvangplaatsen per centrumgemeente

Als we de verblijfsdagen afzetten tegen het aantal opvangplaatsen binnen een centrumgemeente, dan krijgen we de zogenaamde bezettingsgraad. Gemiddeld zijn in Nederland in 2023 opvangplaatsen voor huiselijk geweld 89% van de tijd bezet⁷. Tussen centrumgemeenten zien we uiteenlopende bezettingscijfers. Sommigen zijn onwaarschijnlijk hoog en anderen onwaarschijnlijk laag. Ook zijn er centrumgemeenten waar de bezettingsgraad hoger ligt dan 100%, mogelijk te verklaren vanuit de inzet van niet-reguliere opvangplaatsen. Verdere duiding op regionaal niveau is nodig. Er kan een duidelijke verklaring zijn, bijvoorbeeld spreiding van cliënten over samenwerkende centrumgemeenten of de uitbreiding van opvangplaatsen, die pas in de laatste maanden van het jaar plaats vinden maar wel voor het hele jaar meetellen in de berekening van de gemiddelde bezetting.

Aspecten die in de dagelijkse praktijk van invloed zijn op de feitelijke bezetting zijn: (1) gezinnen met veel kinderen verblijven in twee kamers, terwijl er registratief één kamer wordt geboekt, (2) landelijk zien we piekperiodes in opvangvragen en worden personen of gezinnen opgevangen in hotels of vakantieparken, tijdens de dalen zijn de noodbedden leeg en (3) soms is de reparatietijd van de opvangplaats na vertrek van de cliënt relatief lang vanwege vernieling/ verwaarlozing.

Algemeen beeld & bijzonderheden

Het totaal aantal verblijfsdagen, ofwel geleverde zorg aan cliënten door vrouwenopvang organisaties, is over de jaren 2022 en 2023 stabiel. Gemiddeld zijn in Nederland in 2023 opvangplaatsen voor huiselijk geweld 89% van de tijd bezet. Dit is een logisch gegeven gezien het nagenoeg gelijk blijven van het aantal opvangplaatsen in Nederland. Wel zijn er uiteenlopende verschillen tussen bezettingsgraad per centrumgemeente, die regionaal verdere duiding behoeven.

⁷ Verkregen vanuit doorberekeningen van het aantal opvangplaatsen en verblijfsdagen over 29 centrumgemeenten.

5. Niet reguliere bedden

Wat zijn 'niet reguliere bedden' en waarom worden ze ingezet?

De vraag naar veilige opvangplaatsen is niet gelijkmatig over het jaar verdeeld; er is sprake van piekperiodes in de acute vraag. Het aanbod van noodopvangplaatsen is constant. Zogenaamde 'niet reguliere bedden' worden ingezet voor personen die acuut een veilige opvangplaats nodig hebben, terwijl alle noodopvangplaatsen vol zijn.

Voorbeelden van niet reguliere bedden zijn hotels, vakantieparken of 'een bed erbij' in een ruimte die niet is toegerust als slaapverblijf. In enkele gevallen worden personen op een niet regulier bed geplaatst in afwachting van hun woning. Dit is vaak aan het einde van de opvangperiode. Deze maatregel wordt genomen om de opvangplaats weer vrij te krijgen voor een nieuwe cliënt die in acute nood is.

Landelijke cijfers

Niet in alle gemeenten wordt de inzet van 'niet reguliere bedden' geregistreerd. In deze monitor rapporteren 15 centrumgemeenten het gebruik van niet reguliere bedden. In de praktijk is dit aantal mogelijk hoger. In 2023 verbleven 193 personen (met of zonder kinderen, ook wel systemen genoemd) in de 15 rapporterende centrumgemeenten op niet reguliere bedden. In totaal werd in 2023 voor 3.129 verblijfsdagen uitgeweken naar een niet regulier bed. In de twee centrumgemeenten die het meest gebruik maakten van niet reguliere bedden in 2023, heeft respectievelijk 6% en 5% van alle verblijfsdagen op een niet regulier bed plaats gevonden.

Regionale verschillen

Er is een verschil te zien tussen het westelijk deel⁸ en het oostelijk deel van Nederland. Van de 15 centrumgemeenten waar inzet van niet reguliere opvangplaatsen in 2023 wordt gerapporteerd, liggen er 10 in het westelijke deel van Nederland en 5 in het oostelijke deel van Nederland. Deze 10 centrumgemeenten zijn in totaal goed voor 81% van het aantal systemen dat op een niet regulier bed verblijft. Maar liefst 97% van de verblijfsdagen op niet reguliere bedden vindt plaats in het westelijk deel, met een gemiddeld aantal verblijfsdagen van 20 nachten per systeem. In het oostelijke deel verblijven systemen gemiddeld 4 nachten in een niet reguliere opvangplaats. Hierbij moet worden opgemerkt dat in het westelijke deel voor 8 van 10 centrumgemeenten het

⁸ Provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Utrecht

aantal systemen en verblijfsdagen bekend is. Voor het oostelijke deel is dit slechts voor 2 van de 5 centrumgemeenten volledig geregistreerd. Schematisch ziet dit er zo uit:

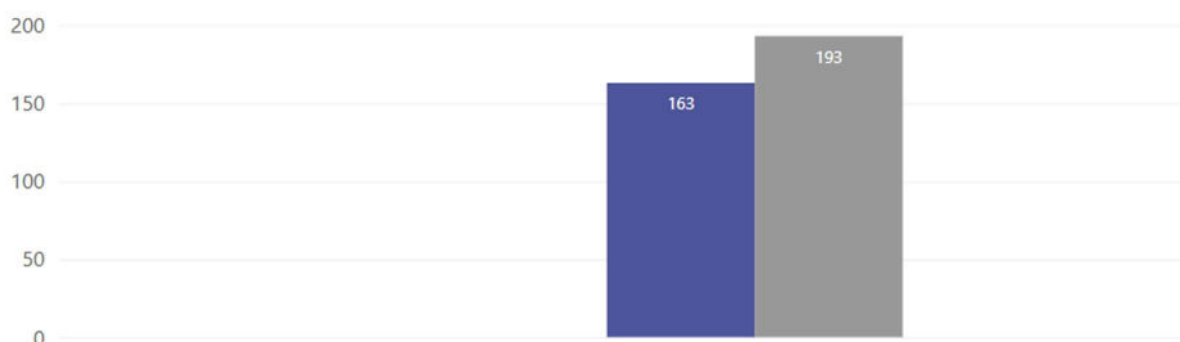
	Aantal gemeenten die niet reguliere bedden inzet in landsdeel	Aantal systemen op niet reguliere bedden in landsdeel	Aantal verblijfsdagen op niet reguliere bedden in landsdeel	Gemiddeld aantal verblijfsdagen per systeem op niet reguliere bedden in landsdeel
westelijk deel	10	154 81%	3.217 97%	20
oostelijk deel	5	35 19%	87 3%	4

Toe- en afname van het gebruik van niet reguliere bedden

Het aantal centrumgemeenten dat het gebruik van niet reguliere bedden rapporteert, neemt in 2023 toe; in 2022 zetten 12 centrumgemeenten niet reguliere bedden in, in 2023 zijn dat er 15. In 2023 werden er 16% meer personen opgevangen op niet reguliere bedden dan in 2022. Het aantal opvangdagen dat uitgeweken wordt naar een hotel of vakantiepark neemt in 2023 sterk toe; bijna een verdrievoudiging naar 3.361. Personen/ gezinnen verblijven in 2022 gemiddeld 14 nachten op een niet regulier bed. In 2023 is dit verhoogd naar gemiddeld 17 nachten⁹. Hierna volgen grafieken en tabellen die bovenstaande gegevens visueel weergeven.

Aantal systemen wat gebruik maakt van niet reguliere bedden per jaar (totaal)

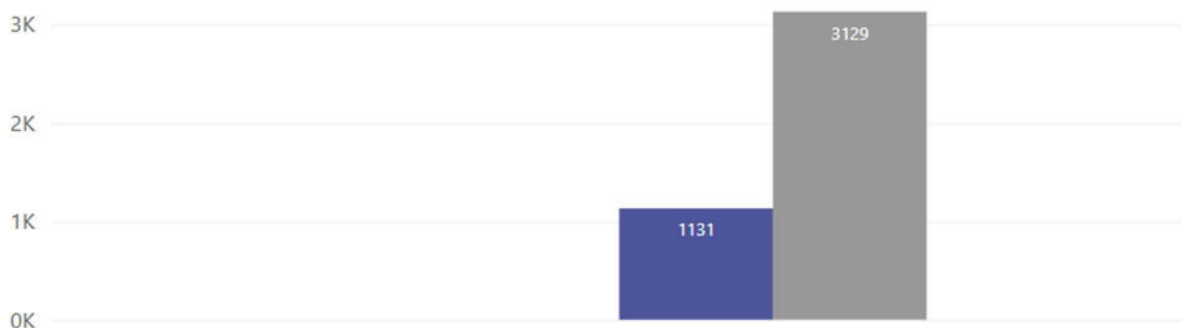
Jaar ● 2022 ● 2023

⁹ Dit gemiddelde is berekend over de centrumgemeenten die zowel aantal gezinssystemen als verblijfsdagen hebben opgegeven. In 2022 waren dit 5 centrumgemeenten en in 2023 waren dit er 10. Voor 3 centrumgemeenten is de registratie volledig: voor zowel 2022 als 2023 het aantal gezinnen en de verblijfsdagen.

Aantal verblijfsdagen van niet reguliere bedden per jaar (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

Jaar	Gemeente	Aantal systemen	Aantal verblijfsdagen	Gemiddeld aantal verblijfsdagen per systeem
2022	12	163	1131	14
2023	15	189	3361	17

Het gemiddelde verblijf kan sterk worden beïnvloed als personen op een vakantiepark verblijven in afwachting van een eigen woning. Deze vorm van opvang duurt meestal langer.

NB Bij ca. de helft van de centrumgemeenten is in de monitor de waarde '0' ingevuld in de monitor. Dit kan twee betekenissen hebben: er worden geen personen op niet reguliere bedden geplaatst of dit wordt niet geregistreerd. De monitor wordt op dit punt verbeterd.

Algemeen beeld & bijzonderheden

Het gebruik van niet reguliere bedden is fors, te bedenken dat het gebruik onwenselijk is vanwege de veiligheid en de impact op de personen en eventuele kinderen. Opvallend is de spreiding: twee derde deel van de centrumgemeenten die niet reguliere bedden inzetten, liggen in het westelijke deel van Nederland. Maar liefst 97% van de verblijfsdagen op niet reguliere bedden vindt plaats in het westelijk deel van Nederland. Gemiddeld verblijven personen in het westelijk deel langer op een niet regulier bed.

Diverse gemeenten en vrouwenopvang organisaties benadrukken de onwenselijkheid van de inzet van hotels en vakantieparken als noodoplossing en geven aan alternatieve oplossingen in te zetten.

Eén opvangorganisatie plaatst klanten tijdelijk bij andere klanten in een unit: zo verblijven er dus tijdelijk meerdere systemen in één unit. Hierbij wordt aangegeven dat ook dit een onwenselijke situatie is. Een andere opvangorganisatie zegt klanten ‘alternatief te plaatsen’: in een andere vestiging binnen de organisatie binnen dezelfde gemeente. De betreffende vestiging heeft wel een hoger veiligheidsniveau, met als nadeel de hogere kosten. Tot slot heeft een gemeente drie vaste hotelkamers tot haar beschikking.

6. Bovenregionale opvang

Wat is bovenregionale opvang en hoe werkt het?

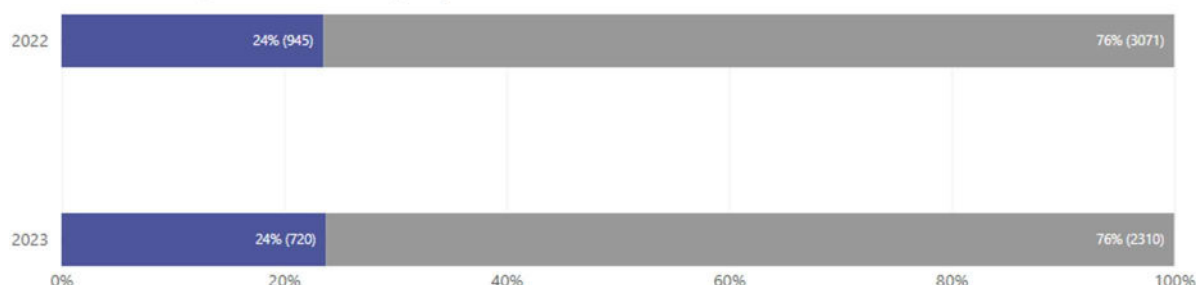
Soms is het voor een cliënt niet veilig genoeg om in de eigen regio opgevangen te worden. Vrouwenopvang organisaties en centrumgemeenten werken als een landelijk dekkend netwerk van veilige opvang samen¹⁰ en vangen ‘elkaars’ cliënten uit solidariteit op. Dit noemen we bovenregionale opvang. De monitor bevat beperkte informatie over de herkomst van de opgevangen personen. Per centrumgemeente is bekend hoeveel van de opgevangen personen uit de eigen centrumgemeente komen en hoeveel er afkomstig zijn uit andere delen van Nederland¹¹.

Landelijke cijfers

In zowel 2022 als in 2023 komt gemiddeld 24% van de cliënten uit een andere dan de eigen regio. Daarbij dient opgemerkt te worden dat de respons relatief laag is: in twee derde van de gemeenten wordt de bovenregionale opvang geregistreerd. Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1.

Herkomst cliënten (gemiddeld)

● Herkomst van buiten regio ● Herkomst vanuit eigen regio

Regionale verschillen

Tussen regio's zitten grote verschillen. In de grafieken verderop in dit hoofdstuk zijn de verschillen zichtbaar (pagina 33 e.v.). Opvallend is het lage percentage bovenregionale opvang in de vier centrumgemeenten in Gelderland¹². Dit komt door een samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband heeft tot doel opvangplaatsen

¹⁰ Volgens het ‘Beleidskader bovenregionale plaatsingen in de vrouwenopvang’ en met gebruik van het digitale platform ‘Opvangatlas’.

¹¹ De monitor bevat geen gegevens op persoonsniveau. De herkomstgemeente van opgevangen personen is niet te herleiden. En andersom is niet bekend hoeveel personen vanuit een specifieke gemeente elders in het land opgevangen worden.

¹² Apeldoorn, Arnhem, Ede, Nijmegen

efficiënt in te zetten. Personen afkomstig uit een van de vier centrumgemeenten worden als ‘regionaal’ gezien en geregistreerd. Ook opvallend is het bovengemiddelde percentage bovenregionale opvang in de centrumgemeenten Breda, Den Bosch, Den Helder, Dordrecht, Groningen, Leeuwarden, Maastricht en Vlaardingen. Het hoge percentage bovenregionale opvang in Leeuwarden kan mogelijk (deels) te maken hebben met doorverwijzingen vanwege complexe veiligheidssituaties die meer deskundigheid van personeel vragen. Fier, de aanbieder in Leeuwarden, biedt naast reguliere vrouwenopvang ook landelijke specialistische opvang (zie hoofdstuk 9) en kan daarmee complexere casussen aan. NB. Het gaat hierbij dus om cliënten van *reguliere vrouwenopvang*. Opvang en registratie van cliënten binnen de specialistische opvang, vindt los hiervan plaats.

Algemeen beeld & bijzonderheden

Door de beperkte respons geeft deze monitor geen compleet beeld hoe centrumgemeenten tot elkaar verhouden met bovenregionale opvang en hoe de bovenregionale opvang zich verhoudt tot het aantal opvangplaatsen binnen een centrumgemeente¹³. Binnen de gegevens die we op dit moment hebben, valt op dat - geografisch gezien - de uiterste punten van het land bovengemiddeld veel cliënten vanuit andere regio's opvangen.

Er zijn talloze aspecten die invloed hebben op bovenregionale opvang. Bijvoorbeeld: historie, huisvesting, kwaliteit van hulpverlening in de vrouwenopvang, toeval, capaciteitsproblemen die leiden tot ‘ruilen’ van cliënten, kwaliteit van hulpverlening in het bredere sociale domein, bundelen van opvangcapaciteit in regionale samenwerkingen, doorstromingsnelheid, uitstroombmogelijkheden als gevolg van urgentieverklaringen, verhouding van de capaciteit tot het inwonersaantal in de gemeente, etc. Enerzijds kunnen de aspecten invloed hebben op het ‘uitzenden’ van cliënten. Deze aspecten zorgen ervoor dat centrumgemeenten een groter beroep doen op opvangvoorzieningen in andere centrumgemeenten. Anderzijds kunnen de aspecten invloed hebben op het ‘ontvangen’ van cliënten. Deze aspecten zorgen ervoor dat een centrumgemeente meer mogelijkheden heeft om cliënten uit andere regio's op te vangen. Pas na meerdere jaren van monitoring kunnen we vaststellen of er sprake is van toeval of dat er trends zichtbaar worden. Dit gegeven sluit niet aan bij de behoefte van

¹³ Van een groot deel van de gemeenten die relatief veel opvangplaatsen hebben naar verhouding tot het landelijk gemiddelde per inwonersaantal, ontbreken de gegevens van bovenregionale opvang.

sommige centrumgemeenten die problematiek ervaren m.b.t. een hoog aantal bovenregionaal opgevangen cliënten. VNG en Valente werken aan betere registratie van bovenregionale opvang.

Gemeenten en vrouwenopvang organisaties merken op dat pas een volledig beeld van de bovenregionale opvang ontstaat als ook bekend is ‘waar je eigen inwoners geplaatst worden’. Oftewel naast informatie over het aantal ‘opgevangen’ cliënten van buiten de regio, ook informatie over het aantal cliënten dat vanuit de eigen regio naar andere regio’s wordt doorverwezen.

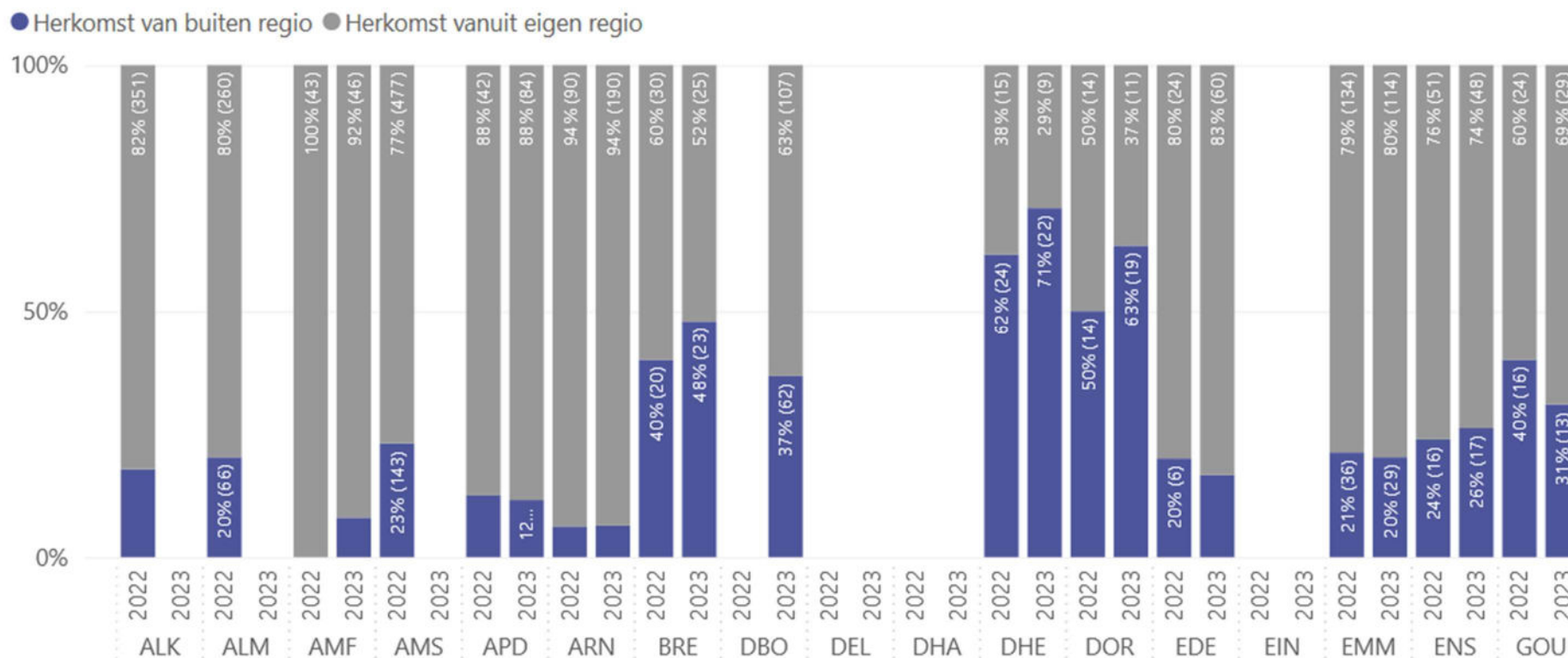
Stabiele factor in de dynamiek van bovenregionale opvang is de toegang tot de veilige opvang. De in 2023 geactualiseerde risicoscreening¹⁴ zorgt ervoor dat de veiligheidsinschatting ‘aan de voordeur’ overal hetzelfde wordt uitgevoerd en dat de uitkomst (veiligheidsbeoordeling) niet op verschillende manier te interpreteren is. De toegang is hiermee geharmoniseerd in heel Nederland.

¹⁴ <https://www.valente.nl/kennisbank/risicoscreening-geweld-in-afhankelijkheidsrelaties-vrouwenopvang/>

Herkomst cliënten per centrumgemeenten gemiddeld – Alkmaar t/m Gouda

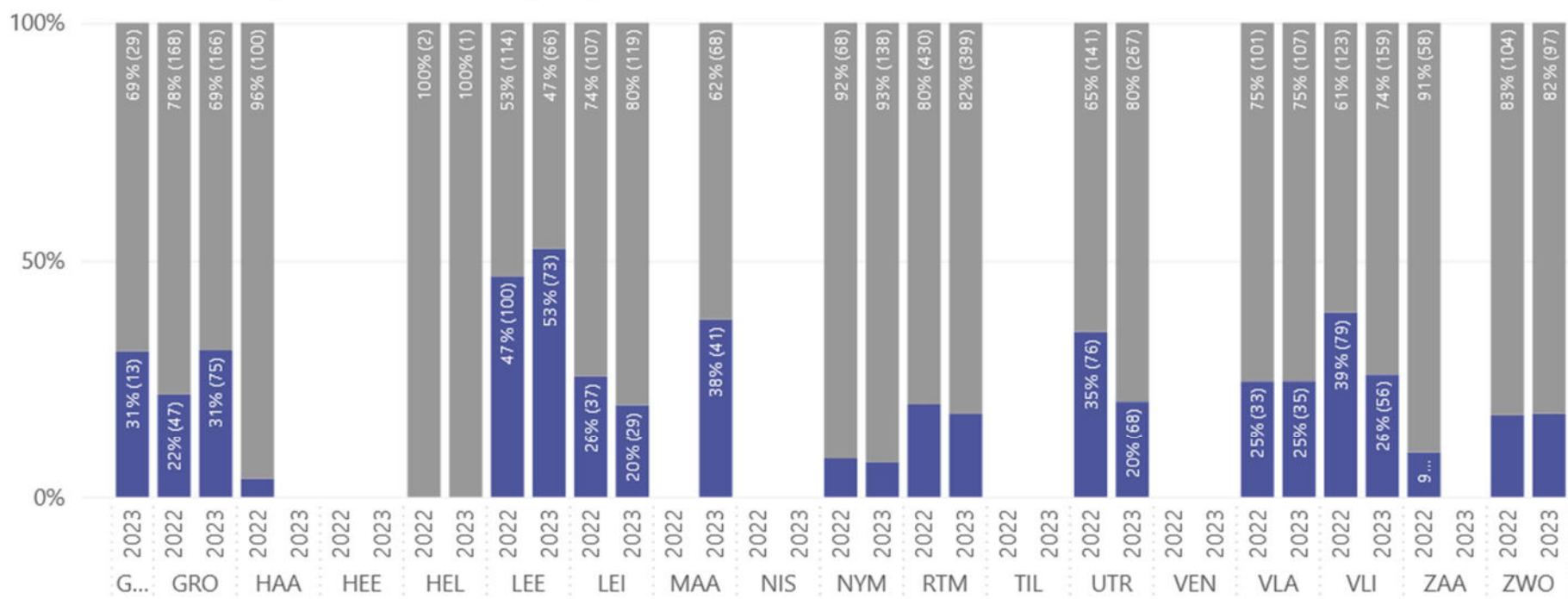
Getallen tussen haakjes betreffen aantal cliënten. Voorbeeld: Almere ving in 2022 66 personen op die afkomstig waren uit een andere centrumgemeente. Op het totaal van alle cliënten in Almere was in 2022 20% afkomstig uit een andere centrumgemeente.

Van gemeenten waar geen staafdiagram te zien is, ontbreken de gegevens.

Herkomst cliënten per centrumgemeenten gemiddeld – Groningen t/m Zwolle

● Herkomst van buiten regio ● Herkomst vanuit eigen regio

7. Wachtlijst

Respons

2022: 97% (n=34)

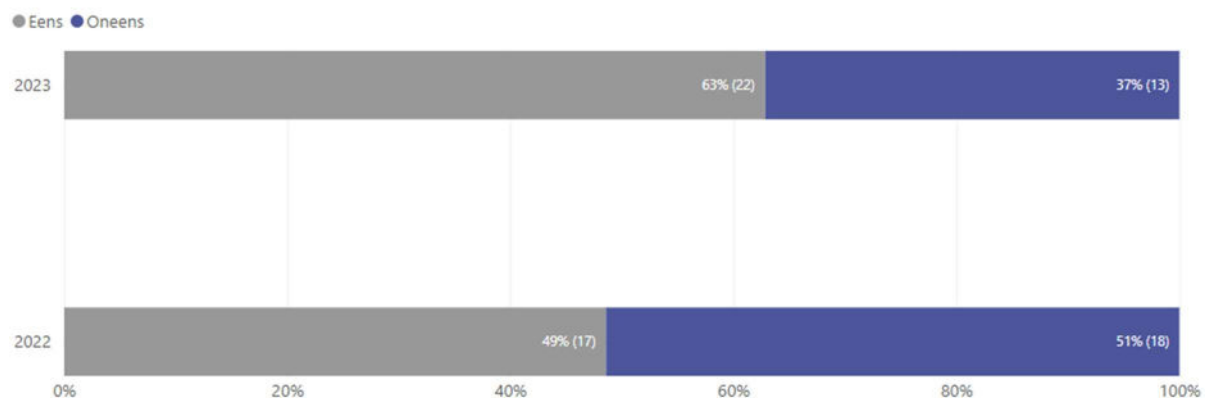
2023: 97% (n=34)

Landelijke cijfers

In 37% (n=13) van de centrumgemeenten vrouwenopvang wordt een wachtlijst gehanteerd. Er is niet uitgevraagd voor welk type opvang een wachtlijst wordt gehanteerd. De wachtlijst kan dus zijn voor opname in de noodopvang maar ook voor doorstroom naar crisis- of vervolgovang. Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1.

Bij slechts een fractie van die centrumgemeenten is het aantal wachtenden en de gemiddelde wachttijd in dagen ingevuld. Hier is geen betrouwbaar landelijk beeld uit te halen.

Wachtlijsten komen in onze organisatie niet voor

Algemeen beeld & bijzonderheden

Vrijwel alle vrouwenopvang organisaties ervaren in de praktijk druk op de (beschikbaarheid van de) opvang. Een wachtlijst is, net als hotelplaatsingen, onwenselijk; bij acute en ernstige onveiligheid is snel handelen nodig. Vanuit dat perspectief geven enkel gemeenten en/of vrouwenopvang organisaties expliciet aan niet te doen aan wachtlijsten en altijd in te zetten voor een (nood)oplossing bij crisissituaties. In het keurmerk 'veiligheid in de vrouwenopvang' is omwille van de onwenselijkheid vastgelegd dat wachtlijsten niet gehanteerd worden.

Enkele gemeenten/ vrouwenopvang organisaties geven aan dat wachtlijsten en wachttijden sterk fluctueren. De wachtlijsten wisselen van dag tot dag, bijvoorbeeld van 1 wachtende tot meer dan twintig op een dag. De wachtlijst wordt dagelijks bijgewerkt:

gedurende de wachttijd wordt contact onderhouden met de vrouwen omtrent de urgentie van de situatie.

Omdat onduidelijk is aan welke typen opvangplaatsen de wachtlijsten verbonden zijn, stellen enkele gemeenten en vrouwenopvang organisaties dat de data met betrekking tot de wachtlijst onbruikbaar is. Zij roepen op tot verbetering en concretisering en het meenemen van de context waardoor betere duiding kan plaatsvinden.

8. AWARE

Wat is AWARE en waarom in deze monitor?

AWARE is een methode om slachtoffers van ex-partnergeweld te beschermen. AWARE is een combinatie van techniek en hulpverlening. De slachtoffers verblijven niet in een veilige opvang maar wonen gewoon thuis of verblijven in een ambulante woning van de vrouwenopvang organisatie. Slachtoffers hebben een draagbare noodknop, waarmee zij de politie kunnen alarmeren. De hulpverlening aan alle betrokkenen bij het ex-partnergeweld richt zich op veiligheid en het herstel. Veilig Thuis, politie en een uitvoerende organisatie (meestal een vrouwenopvang) werken nauw samen binnen AWARE. In nagenoeg alle centrumgemeenten wordt AWARE uitgevoerd.

AWARE is dus een ambulante hulpvorm, en daarmee anders dan de andere onderdelen in deze monitor. AWARE is opgenomen in de monitor omdat deze hulpvorm wordt ingezet bij slachtoffers met een hoog risico op acute onveiligheid en/ of stalking. AWARE wordt, mits de situatie het toelaat, ingezet als alternatief voor veilige opvang. Het volgen van de inzet van AWARE over de jaren is interessant in het kader van het gehele landelijke capaciteitsvraagstuk van de veilige opvang.

Landelijke cijfers

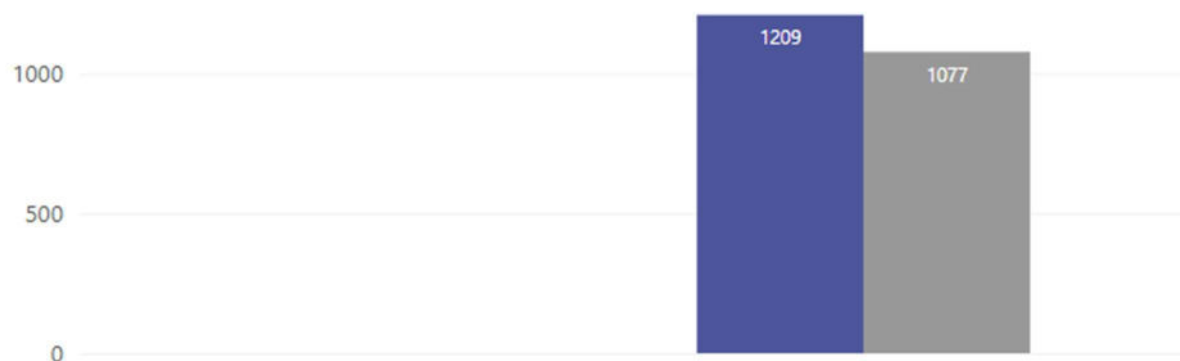
Het aantal AWARE begeleidingstrajecten is in 2023 landelijk gedaald ten opzichte van 2022. In 13 centrumgemeenten vrouwenopvang werden minder AWARE trajecten ingezet in vergelijking met 2022. In 5 centrumgemeenten worden meer AWARE trajecten ingezet en in 2 gemeenten is het gelijk gebleven. Voor de gebruikte definitie(s) in de uitvraag wordt verwezen naar bijlage 1.

Eén gemeente/ vrouwenopvang organisatie merkt op dat de daling in 2023 komt door andere definiëring in 2023 t.o.v. 2022. In 2022 is het aantal lopende trajecten geregistreerd en in 2023 het aantal afgesloten trajecten. Daardoor zijn de cijfers niet vergelijkbaar. Los van de definitieverandering ziet de vrouwenopvang een geleidelijke toename van het aantal AWARE trajecten sinds 2019.

De AWARE begeleidingstrajecten betreffen bijna allemaal vrouwen en worden nagenoeg allemaal uitgevoerd vanuit de eigen centrumgemeente.

Aantal cliënten ondersteund vanuit AWARE per jaar (totaal)

Jaar ● 2022 ● 2023

NB Bij 11 centrumgemeenten vrouwenopvang is de waarde '0' ingevuld. Het getal 0 kan betekenen: de vrouwenopvang organisatie heeft geen AWARE trajecten begeleidt of gegevens zijn onbekend. De keuzemogelijkheid 'niet bekend' wordt toegevoegd aan de monitor om in de komende jaren de cijfers completer te krijgen.

9. Landelijke specialistische opvang

De monitor Veilige Opvang richt zich op de ‘reguliere’ veilige opvang. Aanvullend geven we in dit hoofdstuk gegevens over de specialistische opvang, die landelijk georganiseerd is. Deze gegevens zijn apart uitgevraagd.

Landelijke specialistische opvang is er voor personen die te maken hebben met specifieke, minder voorkomende geweldsvormen of een complexe hulpvraag¹⁵. Twee vrouwenopvang organisaties in Nederland bieden deze landelijke specialistische opvang: Sterk Huis in Goirle (kassier gemeente Tilburg) en Fier in Rotterdam en Leeuwarden (kassier gemeente Groningen).

In 2022 ontvingen in totaal 273 personen specialistische opvang op 40 opvangplaatsen. In 2023 ontvingen in totaal 292 personen specialistische opvang op 40 opvangplaatsen. Het aantal opgevangen personen betreft: afgeronde trajecten binnen het jaar en lopende trajecten die de jaargrens overschrijden. Eén client kan dus over meerdere jaren meetellen.

	Groningen (Fier)		Tilburg (Sterk Huis)	
	2022	2023	2022	2023
Capaciteit opvangplaatsen	24	24	16	16
Aantal cliënten	105	128	173	164
Waarvan vrouw	69	72	55	49
Waarvan man		2	14	9
Waarvan overig/ onbekend (seks)				1
Waarvan kind (met ouder meegekomen)	36	54	104	105

Het grootste deel van de specialistische hulp is gericht op eengerelateerd geweld, seksuele uitbuiting of vroegkinderlijke traumatisering. Een kleiner deel van de hulp betreft mensenhandel, ernstig complex partnergeweld of loverboy problematiek.

¹⁵ Hiermee wordt bedoeld: de hulpvraag of het trauma is zodanig complex dat meer deskundigheid nodig is dan de reguliere vrouwenopvang organisatie op dat moment kan bieden.

Bijlage 1: Definities

Dit rapport hanteert de volgende afkortingen en definities (op alfabetische volgorde):

Capaciteit	Het totaal van noodbed-, crisisbed, en vervolg-capaciteit dat is bestemd voor de VO. Het gaat hierbij om het aantal unieke ruimtes die de VO-organisaties beschikbaar heeft om invulling te geven aan de vrouwenopvang en/of mannenopvang. Een ruimte is een kamer of appartement waar één of meer cliënten tegelijk kunnen verblijven (binnen één systeem).
Cliënten	Alle unieke cliënten die rechtmatige verblijfszorg hebben ontvangen in de organisatie binnen de geselecteerde periode.
Crisisbed	Een opvangplaats waar een cliënt door de VO-organisatie geplaatst wordt met als doel het organiseren van directe veiligheid, analyse van de problematiek, stabilisatie en het bepalen en initiëren van een gewenst vervolgtraject. De verblijfsduur op een crisisbed bedraagt maximaal 16 weken.
Niet reguliere bedden	Bedden die worden ingezet voor personen die acuut een veilige opvangplaats nodig hebben, terwijl alle noodopvangplaatsen vol zijn. Voorbeelden van niet reguliere bedden zijn hotels, vakantieparken of 'een bed erbij' in een ruimte die niet is toegerust als slaapverblijf.
Noodbed	Een opvangplaats binnen een VO-organisatie waar een cliënt in een acute onveilige situatie 24 uur per dag geplaatst kan worden. Zowel plaatsing door de VO-organisatie als door externe partijen is mogelijk. Een cliënt kan 1 tot 3 dagen (gebaseerd op het huidige beleidskader) verblijven op een noodbed, om zo laagdrempelige toegang tot de VO-organisatie en veiligheid te garanderen.
Vervolgbed	Een vervolgbed is een opvangplaats binnen een VO-organisatie, niet zijnde een noodbed of crisisbed.
VO	Vrouwenopvang
Vrouwenopvang	Opvang voor cliënten die vanuit veiligheidsoverwegingen verblijven op een noodbed, crisisbed of vervolgbed binnen een VO-organisatie, waarbij voorafgaand aan plaatsing, met uitzondering van plaatsing op een noodbed, de risicoscreening GIA is afgenomen door de VO-organisatie.

Bij de uitvraag van de gegevens aan de vrouwenopvang organisaties worden de volgende instructies gehanteerd (in volgorde van de hoofdstukken in dit rapport):

Cliënten Het totaal aantal cliënten in de VO-organisatie (per centrumgemeente)	Tel het totaal aantal unieke cliënten dat rechtmatige verblijfszorg heeft ontvangen in de organisatie binnen dit jaar. Let op! Vul de gegevens op dit tabblad in per centrumgemeente. Als een VO-organisatie voorzieningen heeft in meerdere centrumgemeenten dan worden totalen per centrumgemeente ingevuld. Tel vervolgens het aantal cliënten vrouwen 18+, mannen 18+, overig/onbekend 18+, vrouwen 18-, mannen 18- en overig/onbekend 18- dat rechtmatige verblijfszorg heeft ontvangen in de organisatie binnen dit jaar. Bereken de leeftijd per 1 januari van het betreffende jaar. De leeftijd per 1 januari van het uitgevraagde jaar is leidend voor het bepalen of er sprake is van 18- of 18+.
Capaciteit De capaciteit uitgedrukt in beschikbare ruimtes binnen de VO-opvang	Onderstaande vragen gaan over de beschikbare capaciteit om verblijfszorg te kunnen bieden binnen de vrouwenopvang en mannenopvang. Het gaat om het totaal van noodbed-, crisisbed, en vervolg-capaciteit dat is bestemd voor de VO-opvang. Tel het totaal aantal unieke ruimtes op die de VO-organisaties beschikbaar heeft om invulling te geven aan de vrouwenopvang en/of mannenopvang. Het gaat om de beschikbare capaciteit van zowel noodbedden, crisisbedden en vervolgbedden. Een ruimte is een kamer of appartement waar één of meer cliënten tegelijk kunnen verblijven (binnen één systeem).
Verblijfsduur De gemiddelde verblijfsduur per type opvang	Onderstaande vragen gaan over alle cliënten die gerealiseerde verblijfszorg hebben ontvangen binnen het genoemde jaar in de vrouwenopvang en mannenopvang, waarbij gevraagd wordt om de gemiddelde verblijfsduur per 'type bed' te specificeren. Vermeld hier de gemiddelde verblijfsduur per type plaatsing vermeld in aantal dagen bij uitstroom. Het gaat hier om de verblijfsduur van het systeem van cliënten. Het kan dan ook gaan om een vrouw alleen, om een man, of om een combinatie met kinderen.
Verblijfsdagen Aantal verblijfsdagen in de VO-opvang	Onderstaande vragen gaan over alle cliënten die gerealiseerde verblijfszorg hebben ontvangen binnen het genoemde jaar in de vrouwenopvang en mannenopvang.

	Tel het aantal dagen dat cliënten enige vorm van gerealiseerde verblijfszorg in de vrouwen- en mannenopvang heeft ontvangen in de organisatie binnen dit jaar. Ook kinderen die met moeder en/of vader in de opvang verblijven, dienen meegeteld te worden. Het betreft hier alle vormen van opvang van slachtoffers van huiselijk geweld.
Herkomst Het totaal aantal cliënten gespecificeerd naar herkomst regio	Onderstaande vragen gaan over alle cliënten die gerealiseerde verblijfszorg hebben ontvangen binnen het genoemde jaar in de vrouwenopvang en mannenopvang, waarbij gevraagd wordt om de herkomst van cliënten van binnen en buiten de eigen regio te specificeren. Tel het totaal aantal cliënten (zowel volwassenen als kinderen) dat binnen de VO-organisatie verblijfszorg (noodbedden, crisisbedden, vervolgbetten) heeft ontvangen en maak daarin een splitsing in aantal cliënten vanuit de eigen regio en aantal cliënten van buiten de regio.
Wachttijst Wachttijstinformatie binnen de VO-organisatie	Onderstaande vragen gaan over het aantal cliënten dat op een wachttijst heeft gestaan en de gemiddelde duur van de wachttijst. Het gaat om de verstreken wachttijst ten tijde van plaatsing binnen de VO-organisatie op een verblijfsplek. Tel het aantal cliënten dat tijdens de uitgevraagde periode op de wachttijst heeft gestaan. Vermeld vervolgens de gemiddelde wachttijst in dagen bij afsluiting van de wachttijst.
AWARE Het aantal cliënten ondersteund met AWARE vanuit de VO-organisatie	Onderstaande vragen gaan over alle cliënten die gerealiseerde rechtmatige AWARE hebben ontvangen binnen het genoemde jaar vanuit de VO-organisatie. Tel het aantal cliënten binnen deze selectie (AWARE) die deze zorg heeft ontvangen vanuit de VO-organisatie.

Bijlage 2: Correcties op data

Onderstaande correcties zijn na akkoord van de betreffende vrouwenopvang organisatie doorgevoerd.

Cliënten

- [1] Van vijf centrumgemeenten ontbraken de aantallen kinderen van het jaar 2023. De aantallen zijn middels extrapoleren vanuit de cijfers van 2022 ingevuld in de categorie 'overige 18-'. De extrapolatie is gedaan in verhouding met de 18+ cijfers over 2023.

Capaciteit

- [2] Een vrouwenopvang organisatie gaf op 31 mannen op te vangen binnen de reguliere vrouwenopvang (dat wil zeggen, er is geen geoormerkte mannenopvang financiering voor). Gezien het sterk afwijkende aantal is gekozen deze buiten beschouwing te laten. De verklaring van het hoge aantal is vooralsnog onbekend.

Verblijfsduur

- [3] De gemiddelde verblijfsduur van personen in de noodopvang van één organisatie in een centrumgemeente is, vanwege grote afwijking, niet meegenomen in de berekening van de gemiddelde verblijfsduur in de noodopvang.

Verblijfsdagen

- [4] Van één centrumgemeente ontbraken de aantal verblijfsdagen in verband met een hack van het registratiesysteem; in verband met (nagenoeg) gelijk gebleven aantal cliënten en opvangplaatsen is het aantal verblijfsdagen van 2023 ingevuld voor 2022.
- [5] Bij één centrumgemeente steeg het aantal verblijfsdagen van kinderen in 2023 naar verhouding tot de stijging van het aantal verblijfsdagen van volwassenen buitengewoon veel. De stijging van de verblijfsdagen van kinderen is gelijkgesteld aan die van de volwassenen.
- [6] Bij één centrumgemeente was in 2022 enkel de eerste 12 weken geregistreerd en in 2023 de volledige hoeveelheid verblijfsdagen. Via extrapolatie heeft correctie van 2022 plaats gevonden.

Niet reguliere bedden

- [7] Bij één organisatie waren alle bedden gevuld als niet reguliere bedden, dit is gecorrigeerd.

Bijlage 3: Overzicht verhoudingscijfers cliënten tot aantal inwoners

Over 2022 en 2023 krijgt in Nederland gemiddeld 1 per 3.004 inwoners opvang bij huiselijk geweld in een vrouwenopvang locatie. Onderstaande tabel bevat informatie per centrumgemeente vrouwenopvang over de verhouding van het aantal inwoners en het aantal opgevangen cliënten (ongeacht of de client afkomstig is uit die gemeente).

Centrumgemeenten vrouwenopvang / geweld in huiselijke kring	Inwoneraantal van regio (totaal van centrumgemeenten en regiogemeenten)	Gemiddeld aantal cliënten 2022-2023	Per hoeveel inwoners 1 cliënt die gebruik maakt van veilige opvang
Alkmaar	514.111	374	1403
Almere	649.464	302,5	2160
Amersfoort	362.231	87,5	4189
Amsterdam	1.071.316	538,5	2036
Apeldoorn	532.007	93,5	5691
Arnhem	714.234	192,5	3721
Breda	694.612	199,5	3484
Delft	275.296	37,5	7647
Den Bosch	635.570	161,5	3944
Den Haag	786.612	364,5	2161
Den Helder	163.711	62,5	2621
Dordrecht	354.568	42,5	10293
Ede	297.661	68	4393
Eindhoven	596.322	116	5141
Emmen	488.611	154	3192
Enschede	626.009	145	4317
Gouda	224.887	87,5	2571
Groningen	584.104	227,5	2577
Haarlem	538.167	72	9314
Heerlen	246.735	118,5	2083
Leeuwarden	646.324	177,5	3802
Leiden	549.589	146	3765
Maastricht	337.864	110	3072
Nijmegen	516.743	142,5	3634
Nissewaard	315.047	119	2647
Rotterdam *	896.061	513,5	1748
Tilburg	439.653	177,5	2491
Utrecht	882.490	333	2653
Venlo	490.976	72	6819
Vlaardingen	180.706	138,5	1306

Vlissingen	380.717	208,5	1828
Zaansstad	328.233	63	5211
Zwolle	534.778	235,5	2271
Eindtotaal / gemiddelde	17.659.883	5883	3004

* Cijfers zijn richtinggevend. De cijfers blijken ten tijde van de publicatie niet volledig overeen te komen met de praktijk door een verschil in interpretatie van de definities.

Bijlage 4: Overzicht verhoudingscijfers opvangplaatsen tot aantal inwoners en norm in Verdrag van Istanbul

Gemiddeld is er in Nederland 1 veilige opvangplaats per 17.500 inwoners.

Onderstaande tabel bevat informatie per regio over de verhouding van het aantal inwoners (van de regio) tot het aantal veilige opvangplaatsen (kolom 4). Ook is per regio uitgerekend hoeveel deze verhouding afwijkt van de norm in het Verdrag van Istanbul, te weten 1 veilige opvangplaats per 10.000 inwoner (kolom 5).

Centrumgemeenten vrouwenopvang / geweld in huiselijke kring	Inwoneraantal van regio (totaal van centrumgemeenten en regiogemeenten)	Aantal opvangplaats in 2023	Per hoeveel inwoners 1 opvangplaats	Verhouding ten opzichte van Verdrag van Istanbul (1 opvangplaats per 10.000)
Alkmaar	514.111	24	21421	-53,32%
Almere ¹³	649.464	32	20296	-50,73%
Amersfoort	362.231	19	19065	-47,55%
Amsterdam	1.071.316	88	12174	-17,86%
Apeldoorn	532.007	18	29556	-66,17%
Arnhem	714.234	18	39680	-74,80%
Breda	694.612	32	21707	-53,93%
Delft	275.296	11	25027	-60,04%
Den Bosch	635.570	38	16726	-40,21%
Den Haag	786.612	80	9833	1,70%
Den Helder	163.711	11	14883	-32,81%
Dordrecht	354.568	17	20857	-52,05%
Ede	297.661	16	18604	-46,25%
Eindhoven	596.322	16	37270	-73,17%
Emmen	488.611	21	23267	-57,02%
Enschede	626.009	28	22357	-55,27%
Gouda	224.887	18	12494	-19,96%
Groningen	584.104	42	13907	-28,09%
Haarlem	538.167	26	20699	-51,69%
Heerlen	246.735	15	16449	-39,21%
Leeuwarden	646.324	36	17953	-44,30%
Leiden	549.589	24	22900	-56,33%
Maastricht	337.864	32	10558	-5,29%
Nijmegen	516.743	17	30397	-67,10%
Nissewaard	315.047	26	12117	-17,47%
Rotterdam *	896.061	119	7530	32,80%
Tilburg	439.653	19	23140	-56,78%
Utrecht	882.490	58	15215	-34,28%

Venlo	490.976	18	27276	-63,34%
Vlaardingen	180.706	26	6950	43,88%
Vlissingen	380.717	32	11897	-15,95%
Zaanstad	328.233	20	16412	-39,07%
Zwolle	534.778	27	19807	-49,51%
Eindtotaal / gemiddelde	17.659.883	1024	17246	-42,02%

* Cijfers zijn richtinggevend. De cijfers blijken ten tijde van de publicatie niet volledig overeen te komen met de praktijk door een verschil in interpretatie van de definities.

Colofon

De Monitor Veilige Opvang 2022-2023 is tot stand gekomen door:

Branchevereniging Valente

Piet Mondriaanplein 25

Postbus 830

033 461 50 29

3812 GZ Amersfoort

3800 AV Amersfoort

info@valente.nl

<https://www.valente.nl>

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Nassaulaan 12

Postbus 30435

070 373 83 93

2514 JS Den Haag

2500 GK Den Haag

info@vng.nl

<https://vng.nl>

Dit rapport is geschreven door Mijke Caminada (Valente) en Arjan de Vries (Moviera).

Aan de totstandkoming van de Monitor Veilige Opvang werkten (in verschillende fasen) mee:

Ministerie van VWS

Sociaal Domein Fryslan

Kadera

Gemeente Leiden

Stichting Elckelyc

Gemeente Apeldoorn

Sterk Huis

Gemeente Maastricht

Fier!

Gemeente Den Haag

Moviera

Regio Gooi & Vechtstreek

Arosa KesslerPerspektief

Gemeente Almere

Blijf Groep

Gemeente Alkmaar

MO Den Bosch

Gemeente Gouda

Gemeente Nijmegen

Begeleiding & ICT: